

Nyheter

Tomas Billing: Är beredd att gå in i styrelsen igen	di.se Plus	2023-04-05	2
Här är historien om Hilma af Klints väg till världsberömmelse	Dagens Nyheter	2021-05-11	5
Ont blod i kampen om Hilma af Klints arv	Svenska Dagbladet Premium	2022-11-27	8
Ny konflikt blossar upp i mäktiga konststiftelsen	di.se Plus	2023-05-31	15

Tomas Billing: Är beredd att gå in i styrelsen igen

di.se Plus. 2023-04-05

Karin Grundberg Wolodarski

NFT-bråket i stiftelsen Hilma af Klints verk är bara toppen av ett isberg visar Di:s intervjuer. Bakom meningsskiljaktigheterna döljer sig en större maktkamp kring den uppburna konstnären.

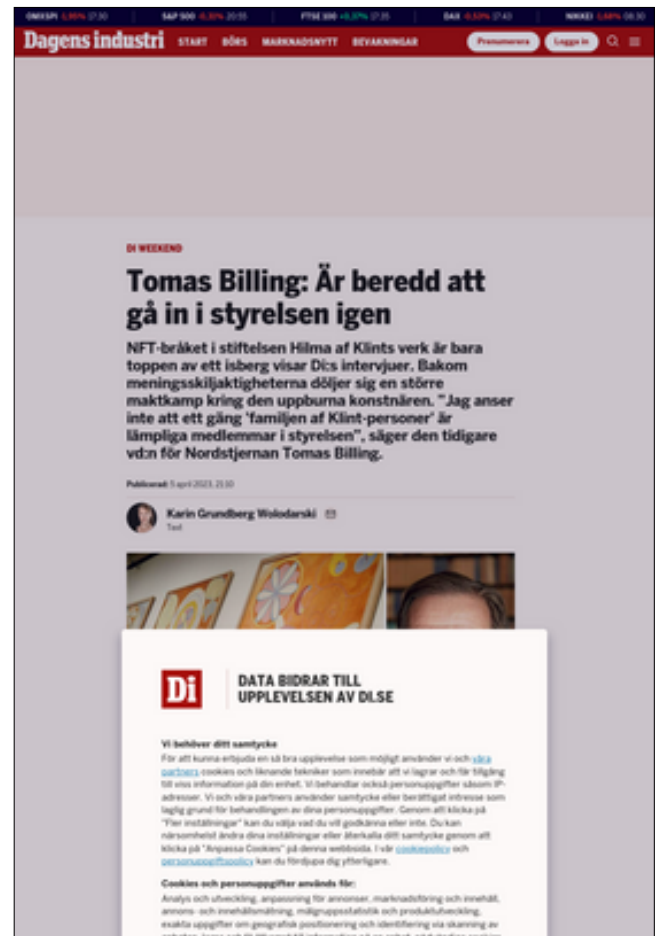
Jag anser inte att ett gäng 'familjen af Klint-personer' är lämpliga medlemmar i styrelsen, säger den tidigare vd:n för Nordstjernan Tomas Billing.

För en månad sedan avslöjade Di att tre ledamöter avgick ur styrelsen i stiftelsen Hilma af Klints verk efter en infekterad konflikt. Stiftelsen förvaltar konstnärens efterlämnade verk. Sammanlagt handlar det om cirka 1.300 verk vars sammanlagda värde bedöms uppgå till flera miljarder då Hilma af Klints (1862-1944) viktigare konst knappt har sålts. Men med tanke på hennes stora framgångar med utställningar på bland annat Guggenheim och inom kort på Tate Modern i London tillsammans med Piet Mondrian (1872-1944) antas värdet vara högt.

De som avgick ur styrelsen var den tidigare vd:n för Nordstjernan Tomas Billing, som i dag driver investeringsbolaget Röko, Kurt Almqvist, vd:n för Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse för allmännyttiga ändamål och Kjell A. Nordström, doktor i ekonomi och författare. Konflikten i styrelsen nådde sitt klimax i samband med utgivningen av digitala NFT-konstverk som gjordes över af Klintsviten Målningar till templet från 1906-1915. Ulrika af Klint, som var ordförande för stiftelsen, ansåg inte att utgivningen var förankrad i styrelsen. Kurt Almqvist hävdar samtidigt motsatsen.

Bråket är bara toppen av ett isberg, visar Di:s intervjuer med de inblandade parterna. Det döljer sig en maktkamp kring den uppburna konstnären, som bland annat handlar om tolkningen av Klint-stiftelsens stadgar.

Medlemmar i familjen af Klint anser att Johnson-sfären blivit alltför mäktig i styrelsen. De anser också

att Kjell A Nordström är en del av sfären med tanke på att han både sitter i Johnson-stiftelsens styrelse och i styrelsen för Stolpe Bokförlag, som sedan sommaren 2022 ingår i stiftelsen. Johnson-stiftelsen har finansierat verksamheter kring Klint-stiftelsen med cirka 40 miljoner kronor sedan 2013. Mångmiljonbelopp har också skänkts direkt till Klint-stiftelsen för arkivverksamheten. Bokförlaget Stolpe var också initiativtagare till NFT-erna som gavs ut i slutet av 2022.

Johan af Klint, som tidigare har varit styrelseordförande för af Klint-stiftelsen, säger sig ha kontaktat bland annat Johnson-stiftelsens ordförande Viveka Ax:son Johnson för att göra upp i godo. Vad exakt som skulle ingå i en sådan uppgörelse har han svårt att precisera, men han är tydlig med att han ogillat Johnson-sfärens allt större inflytande.

Jag tycker inte att Johnson har något med stiftelsen att göra, eftersom de är en part med vilken stiftelsen har affärsverksamhet med, säger Johan af Klint, som säger sig vara familjens af Klints talesperson efter ett släktmöte i början av december där ett 30-tal medlemmar deltog.

Jag har både mejlat och skrivit brev, men jag hänvisas till de avgående styrelsemedlemmarna, säger Johan af Klint, 83 år.

Tomas Billing och Kurt Almqvist å andra sidan pekar på stadgarna, som gör gällande att huvuddelen av styrelsen ska vara 'medlemmar i antroposofiska sällskapet'. Stiftelsen är inte en familjestiftelse, påpekar de.

Släkten har bara rätt att utse ordförande. De är inte sakägare i övrigt, skriver Kurt Almqvist.

Hilma af Klint

1862: Föds på Karlbergs slott i Stockholm.

1880-1905: Studier vid Tekniska Skolan (nuvarande Konstfack) och Kungl. Konstakademien. System Hermina avlider vid 10 års ålder, vilket bidrar till Hilma af Klints religiösa engagemang. Arbetar som porträtt och landskapsmålare.

1889-1904: Går med i Teosofiska Samfundet. Första anteckningarna från gruppen De Fem, som Hilma af Klint startat med fyra väninnor. Gruppen kommer i kontakt med andar. Blir i en seans med De Fem informerad om ett uppdrag att måla verk på det astrala planet.

1906-1915: Målar drygt 100 verk i Målningarna till Templet. Träffar Rudolf Steiner för första gången i Stockholm 1908. Han kan inte tolka verken och hävdar att ingen under kommande 50 år kan göra det. Deltar i Teosofiska Samfundets världskongress i Stockholm 1913.

1916-1930: Gör egna studier. Hit hör Parcifalserien,

Atomenserien, studier av religioner, växter, djur, mossor, lavar, mineraler, ädelstenar. Blir medlem i Antroposofiska Sällskapet 1920. Studerar Goethes färglära och börjar måla i akvarell.

1944: Dör i sviterna av en olyckshändelse, 81 år gammal. Efterlämnar cirka 1 300 verk och 125 antecknings och skissböcker. De får inte visas förrän tidigast 20 år efter konstnärens död, enligt testamentet.

Källa: Stiftelsen Hilma af Klints verk

Det är därför de i samband med sina avgångar försökte välja in de riktiga antroposoferna Katarina Kaila de Voto, Anders Kumlander och hans svärson Juhani Selvani, något som den avgående ordförande Ulrika af Klint motsatte sig. Hon fick sedan rätt i länsstyrelsen.

Jag anser inte att ett gäng 'familjen af Klint-personer' är lämpliga medlemmar i styrelsen. I stadgarna står det att en majoritet av medlemmarna ska vara antroposofer. Familjen af Klint ogillar antroposoferna, de är som hund och katt, säger Tomas Billing.

Frågan om styrelsens sammansättning har överklagats till förvaltningsrätten av de avgående ledamöterna. Och de avgående ledamöterna är, enligt Billing, beredda att gå in som styrelsemedlemmar igen, om förvaltningsrätten inte godtar de nya namnen.

Det är ett konstigt beslut att länsstyrelsen har sagt ja till avgången, men inte till de nya namnen. Vi förstår inte hur de har tänkt, säger Tomas Billing.

Dagens industri har sökt Kurt Almqvist som endast besvarat frågor på mejl. Förvaltningsrätten kommer inom en snar framtid komma med ett avgörande.

Image-text:

Tomas Billing, tidigare vd för Nordstjernan, öppnar för att ånyo ta plats i styrelsen i stiftelsen Hilma af Klints verk. Foto: Pontus Lundahl / TT; Jesper Frisk

Tomas Billing. Foto:Jesper Frisk

Optional[©Bonnier

Alla artiklar är skyddade enligt upphovsrättslagen. Om inte annat följer av gällande avtalslicens får artiklar inte vidare distribueras, kopieras, överföras till något annat medium eller översättas utan särskilt medgivande från rättighetsägaren.]

Klicka här för att läsa webartikeln.

Här är historien om Hilma af Klints väg till världsberömmelse

□ Dagens Nyheter. 2021-05-11. Sida: 10

Pirkko Kotirinta

Konst.

Lasse Hallström gör film om Hilma af Klint, Sveriges i dag mest internationellt kända konstnär. Men för allmänheten var hennes nyskapande verk länge okända. Författaren Pirkko Kotirinta har följt den häpnadsväckande väg som hennes verk tog emot berömmelsen.

Sommaren 1944 hade konstnären Hilma af Klint flyttat från Lund till Stockholm och bodde hos sin kusin i Djursholm. En dag i september åker hon in till stan, och när hon kliver av spårvagnen faller hon och återhämtar sig aldrig.

Den 21 oktober dör hon, och bara fyra dagar senare håller man minnesstund. Bland blommorna finns det bukett från teosoferna i Lund och antroposoferna i Stockholm. Det var samma dag som konstnären skulle ha fyllt 82 år.

Snart efter Hilma af Klints bortgång hörde markägaren av sig: ateljén på Munsö ska tömmas inom tre månader eftersom byggnaden ska rivas. Villa Furuheim, som Hilma hade köpt 1912 fick bli kvar och står där än i dag, ett stenkast från Munsö brygga.

Alla Hilma af Klints esoteriska konstverk fanns kvar i ateljén, konstverk som bara få hade sett under hennes livstid. Dit åker nu den finskfödda konstnären Olof Sundström. Ett år tidigare hade han varit på besök på Munsö och fotograferat af Klints målningar. Sedan hade de haft kontakt via brev; några av dessa finns kvar i arkivet för Stiftelsen Hilma af Klints verk.

Hilma af Klint hade testamenterat alla sina målningar till sin brorson Erik af Klint. Han lät en snickare på Adelsö bygga träkistor åt konstverken, och Olof Sundström fortsatte att jobba med katalogiseringen. Redan Åke Fant, som på 1970-talet började forska om Hilma af Klints konst, uppmärksammade Sundströms roll i bevarandet av målningarna och Sundströms katalog blev grundläggande för alla kommande utställningar och böcker, även den catalogue raisonné som 2022 blir färdig i sju praktfulla delar.

Men vem var egentligen denne Olof Sundström?

KULTUR HILMA AF KLINT

Här är historien om Hilma af Klints väg till världsberömmelse

Lasse Hallström gör film om Hilma af Klint, Sveriges i dag mest internationellt kända konstnär. Men för allmänheten var hennes nyskapande verk länge okända. Författaren Pirkko Kotirinta har följt den häpnadsväckande väg som hennes verk tog emot berömmelsen.

Sommaren 1944 hade konstnären Hilma af Klint flyttat från Lund till Stockholm och bodde hos sin kusin i Djursholm. En dag i september åker hon in till stan, och när hon kliver av spårvagnen faller hon och återhämtar sig aldrig.

Den 21 oktober dör hon, och bara fyra dagar senare håller man minnesstund. Bland blommorna finns det bukett från teosoferna i Lund och antroposoferna i Stockholm. Det var samma dag som konstnären skulle ha fyllt 82 år.

Snart efter Hilma af Klints bortgång hörde markägaren av sig: ateljén på Munsö ska tömmas inom tre månader eftersom byggnaden ska rivas. Villa Furuheim, som Hilma hade köpt 1912 fick bli kvar och står där än i dag, ett stenkast från Munsö brygga.

Alla Hilma af Klints esoteriska konstverk fanns kvar i ateljén, konstverk som bara få hade sett under hennes livstid. Dit åker nu den finskfödda konstnären Olof Sundström. Ett år tidigare hade han varit på besök på Munsö och fotograferat af Klints målningar. Sedan hade de haft kontakt via brev; några av dessa finns kvar i arkivet för Stiftelsen Hilma af Klints verk.

Hilma af Klint hade testamenterat alla sina målningar till sin brorson Erik af Klint. Han lät en snickare på Adelsö bygga träkistor åt konstverken, och Olof Sundström fortsatte att jobba med katalogiseringen. Redan Åke Fant, som på 1970-talet började forska om Hilma af Klints konst, uppmärksammade Sundströms roll i bevarandet av målningarna och Sundströms katalog blev grundläggande för alla kommande utställningar och böcker, även den catalogue raisonné som 2022 blir färdig i sju praktfulla delar.

Men vem var egentligen denne Olof Sundström?

Hilma af Klints konstverk

Hilma af Klints konstverk är en av de mest unika i svensk konst. Hennes verk är ofta stora och abstrakta, och de innehåller många symboler som hon själv skapat. Hennes konst är ofta inspirerad av teosofin och antroposofin, och de har ofta en djup religiös och filosofisk innebörd. Hennes verk har ofta en stark känslomässig och emotionell kraft, och de har ofta en stark personlig och subjektiv betydelse. Hennes konst är ofta en uttryck för hennes egen innervärld och hennes egen syn på livet och världen.

Hilma af Klints konstverk

Hilma af Klints konstverk är en av de mest unika i svensk konst. Hennes verk är ofta stora och abstrakta, och de innehåller många symboler som hon själv skapat. Hennes konst är ofta inspirerad av teosofin och antroposofin, och de har ofta en djup religiös och filosofisk innebörd. Hennes verk har ofta en stark känslomässig och emotionell kraft, och de har ofta en stark personlig och subjektiv betydelse. Hennes konst är ofta en uttryck för hennes egen innervärld och hennes egen syn på livet och världen.

Uppgifterna har varit mycket knappa - till nu.

Olof Sundström föddes i Helsingfors 1899, där han tog studenten och jobbade som fotograf likt sin far, hovfotografen Eric Sundström. Fadern hade porträtterat så väl Mannerheim som Sibelius och fått titeln hovfotograf efter att ha följt Gustaf V under hans officiella statsbesök i Finland år 1925.

I de brev som Olof Sundström skrev till sina finska vänner från 1930-talet till sin död 1962 berättade han livligt om sitt liv, studier i Goetheanum i schweiziska Dornach tillsammans med sin tyska hustru Margarete, den dramatiska resan från Helsingfors via Torneå till Stockholm under kriget, då ryska bomber föll nära, och den första magra tiden som arbetslös i Stockholm.

Olof och Margarete Sundström var antroposofer och fick arbete i Järna, på en läkepedagogisk anstalt som Hilma af Klint också kände till enligt en av sina anteckningsböcker. Under kvällarna studerade

Sundström noga af Klints verk och skrev ner alla detaljer i sin imponerade "Förteckning över Frk Hilma af Klints efterlämnade verk", en katalog som omfattar 110 sidor.

Hilma af Klint hade ägnat över 40 år av sitt liv åt att skapa målningarna. Hon kände att hon hade ett budskap till eftervärlden och ville att konstverken skulle bevaras som en helhet. Nu för tiden är Hilma af Klint utan tvekan Sveriges mest kända konstnär internationellt. Vägen dit har dock varit kantad av häpnadsväckande händelser. Konstverken i sina träkistor, tretton stycken sammanlagt, har fått klara en lång resa.

Olof Sundström skrev noggrant upp all möjlig information om målningarna (mått, material, motiv, vilken serie verken tillhörde, när de var framställda och så vidare). Detsamma gjorde han med alla efterlämnade papper - dessutom nämndes detaljerat vad de separata kistorna innehöll. Han inkluderade inte bara målningar och skisser, utan också en stor mängd anteckningsböcker.

Målningarna hade blivit till med inspiration från andevärlden, vilkas meddelanden beskrivs i anteckningsböckerna. Många av dem är kraftigt redigerade efteråt av konstnären själv - en utmaning för konsthistoriker.

Under våren 1945 skrev Olof Sundström till vännerna i Finland om detta speciella arbete. Och när han och Margarete lite senare flyttade till Hacksta i Grillby nordväst om Stockholm reste några av Hilma af Klints konstverk med, framgår det av brevväxlingen, som bevaras i arkivet i Helsingfors.

Paret Sundström grundade ett privat antroposofisk vårdhem i Hacksta. Arbetet med barn och ungdomar med utvecklingsvariation var mycket givande men också mycket tungt, enligt brev.

Den 26 september 1947 skriver Olof Sundström till sina vänner något extra intressant, kanske rent av historiskt i detta sammanhang. Han berättar att han har organiserat en utställning med 150 av Hilma af Klints verk. "Vi vänta nu besök på söndagarna någon månad framåt", skrev Sundström.

Det sannolika är att utställningen var riktad till en liten krets, troligen antroposofer; Sundström kände till att

Hilma af Klint hade skrivit i en av sina anteckningsböcker att hennes esoteriska verk inte fick visas förrän tjugo år efter hennes död. Att konstnären själv hade tagit emot gäster på Munsö för att visa sin esoteriska konst för dem var ett faktum som Sundström också kände till, han hade ju varit där själv. Så han tänkte nog att det var lämpligt och korrekt att visa dem för likasinnade.

Hittills har man trott att Hilma af Klints verk har bevarats i över tjugo år på vinden, i huset på Karlavägen där Erik af Klint bodde. Den berättelsen upprepas till exempel i Halina Dyrschkas fina dokumentär "Bortom det synliga" från 2019 där Johan af Klint presenterar vinden och undrar hur målningarna har klarat temperaturväxlingar: "Det är ett mirakel!" Men målningarna har klarat också en källaröversvämning.

Olof och Margarete fortsatte med sitt vårdhem till 1953 då det togs över av Maria Grunert. Under pingsten 1953 blev det översvämning i källaren av huset. Åtminstone en av Hilma af Klints träkistor fanns fortfarande där och måste räddas, vilket tack och lov lyckades. Orsaken till några vattenskador som konservatorn på Moderna museet har noterat i vissa verk härrör troligen från källaren i Helgesta.

Efter källaröversvämningen och temperaturväxlingarna på en vind hamnade träkistorna med konstverken på en gård i Ytter Eneby under 1970-talets början, då inget museum ville ha dem. Där låg de i nästan tjugo år för att sedan få plats i det nybyggda Kulturcentrumet i Järna. Historien om konstverkens år hos antroposoferna har kulminerat i rättsprocesser som fått stor medial uppmärksamhet.

I slutet av 1950-talet blev Olof Sundström erbjuden ett jobb som bibliotekarie i Åbo, varför han och Margarete flyttade till Finland. Hans värdefulla katalog fanns i tre exemplar. En av dem tog han med sig till det nystiftade Donnerska institutet i Åbo. En skickades till Uppsala universitet, som hade tätt samarbete med institutet och en blev kvar i Stockholm hos Erik af Klint, som år 1972 beslöt att grunda en stiftelse för Hilma af Klints verk. Målningarna hade fotograferats och en hel serie diabler skickats också till Donnerska institutet. Sundström lade grunden till Donnerska institutets bibliotek, vilket i dag är det mest omfattande

religionshistoriska biblioteket i Norden. En dag ställde han också Hilmakatalogen i en av hyllorna. Där stod den glömd i många år.

Katalogen hittades av Sixten Ringbom, senare professor i konsthistoria på Åbo akademi och en internationellt respekterad konstvetare. Han blev mycket nyfiken. Ringbom hade blivit intresserad av esoterisk konst, speciellt Vasilij Kandinskij's intresse för teosofi. I biblioteket på Donnerska institutet hittade Ringbom Sundströms katalog, och resten är historia. Via Sixten Ringbom fick kuratorn Maurice Tuchman i Los Angeles kännedom om Hilma af Klint. Med Ringboms hjälp etablerades kontakt mellan Tuchman och Gustaf af Klint, den dåvarande ordföranden i Stiftelsen Hilma af Klints verk. Tuchman flög med sin fru från Los Angeles till Finland och sedan tillsammans med Sixten Ringbom till Sverige. Där träffade de Gustaf af Klint och fick med egna ögon se Hilma af Klints gåtfulla målningar på en gård i Ytter Eneby.

Där, i den lantliga miljön, lyftes målningarna fram en efter en: abstrakta, fantastiska verk målade av en kvinna som hade dött över 40 år tidigare och som ingen kände till. Tuchman visste att detta skulle bli en sensation. Och så blev det.

Hilma af Klints målningar fördes för första gången till USA 1986 och blev till en del av den epokgörande utställningen "The spiritual in art. Abstract painting 1890-1985" som Maurice Tuchman var kurator för. Hilma af Klint blev mycket uppmärksam, och den stora, tunga utställningskatalogen fick stor spridning och inspirerade museifolk och konstnärer internationellt. Åke Fant och Sixten Ringbom skrev var sin artikel till boken - och båda nämnde Sundströms katalog. Det är fortfarande den viktigaste källan till Hilma af Klints konst.

En som fick tag på katalogen var Maaretta Jaukkuri, då utställningschef på Nordiskt konstcentrum i Helsingfors. Hon blev förvånad och nyfiken av de akvareller som en helt okänd svensk konstnär hade gjort och började agera. Inom kort stod också hon utanför en viss lada i Ytter Eneby. När konstverk efter konstverk togs fram kunde den finska kuratorn nästan inte tro sina ögon. Upplevelsen var helt osannolik, orealistisk, oförglömlig.

Snart fraktades över hundra målningar av Hilma af Klint från gården nära Järna till Helsingfors för att bli konserverade. Den 5 augusti 1988 öppnades Hilma af Klints soloutställning på Sveaborg där Nordiskt konstcentrum hade sina lokaler.

Målningarna tystade publiken totalt och visades sedan vidare i Norden, men också i New York. Den finska utställningen "Hilma af Klintin salaisia kuvia" - Hilma af Klints hemliga bilder - var den första soloutställningen av Hilma af Klint, någonsin.

Pirkko Kotirinta är kulturjournalist på Helsingin Sanomat och författare till den nya boken "Hilma af Klintin arvoitus" ("Gåtan af Hilma af Klint").

Optional[©Bonnier

Alla artiklar är skyddade enligt upphovsrättslagen. Om inte annat följer av gällande avtalslicens får artiklar inte vidare distribueras, kopieras, överföras till något annat medium eller översättas utan särskilt medgivande från rättighetsägaren.] eller artikelförfattaren.

Utgivare: Peter Wolodarski. Databasens namn: Peter Wolodarski / Dagens Nyheter / retriever-info.com

Klicka här för att läsa artikeln.

Ont blod i kampen om Hilma af Klints arv

Svenska Dagbladet Premium. 2022-11-27

Erica Treijs, Staffan Löwstedt, Stina Stjernkvist

Världens museer slåss om att få visa Hilma af Klints verk. Även på hemmaplan drar hon rekordpublik - men bakom kulisserna pågår en dragkamp om hennes arv.

Det luktar dynga och blåser snålt där det en gång fanns storslagna planer för att bygga ett hem åt Hilma af Klint. Men så är Ytterjärna också en jordbruksbygd och eko-mjölkbonden Torbjörn Svensson minns hur det var när konsten knackade på.

- Vi hade kunnat acceptera det mesta av förslaget, utom en del där alltsammans kom för nära oss. Vi var egentligen tidigt ute, men ville inte utsätta våra kor för smittor som konsthallsbesökare hade kunnat föra med sig.

Vad tycker du om Hilma af Klint som konstnär?

- Jag har aldrig sett nån tavla. Jo, kanske på bild.

Den leriga gårdsplanen utgör en skarp kontrast till Moderna museets luftiga salar där Hilma af Klints mästerverk De tio största än en gång visas upp. Intresset för Hilmas konstnärskap är till synes omätligt.

Järna, utanför Södertälje. Här har antroposoferna sin hemvist. Foto: Staffan Löwstedt Om antroposoferna hade fått sin vilja igenom skulle Hilma af Klints tempel placeras här, på ett gärde i Järna. Foto: Staffan Löwstedt Anders Kumlander var tidigare generalsekreterare för Antroposofiska sällskapet och kämpade för att få Hilma af Klints målningar till Järna. Foto: Staffan Löwstedt

Det hade kunnat vara helt annorlunda. Folkmassorna hade strömmat hit till Järna, om antroposoferna fått som de ville. Torbjörn Svensson berättar om processen, som de egentligen trodde var förlorad efter att kommunfullmäktige gett grönt ljus till bygget. Men mycket arbete och nära kontakt med den falang av familjen af Klint som inte ville ha med antroposoferna

att göra var framgångsrik och projektet stoppades.

I stället för ett tempel helgat till konsten blev det en polisanmälan och ett flertal rättsprocesser. Och de drygt 1 000 målningarna och 26 000 anteckningarna förblev hemlösa.

Det är förvånansvärt lugnt i och kring Kulturhuset i Ytterjärna, men så hålls korna inne i värsta novemberrusket och annan närliggande verksamhet som Vidarkliniken, där vård och rehabilitering på antroposofisk grund bedrevs, har tvingats stänga.

Men det Antroposofiska sällskapet kämpar trots flertalet motgångar vidare. Där var Anders Kumlander tidigare generalsekreterare och han vill egentligen inte säga något ytterligare om Hilma af Klint.

Men han suckar och tar sats:

- Det var mycket tråkigt som hände.

Inne på Moderna museet tar besökare plats på en luddig heltäckningsmatta, mitt i den sal som omringas av Hilma af Klints lika förunderliga som mästerliga konstnärskap. Dagens meditationsvisning är slutsåld, precis som de flesta andra i kalendern. Målningarna i sig är ett resultat av de uppdrag som förmedlades genom andeväsen till Hilma af Klint för mer än ett sekel sedan.

Mitt i den påtagliga koncentrationen på matthavet löper blickar på jakt efter andliga tecken eller en förnimmelse av dimensioner bortom det synliga.

In genom näsan ut genom munnen.

En kvinna förklarar att hon känner sig sedd. I bemärkelsen betraktad. Huruvida det var av Hilma af Klints ande eller andra besökare, är svårt att få klarhet i. Självt känner jag mest av mina kroppsliga skavanker blandat med ett slags ömhet för den taktila skörhet som finns bland Hilma af Klints bjärta färger, vindlande motiv och allt tydligare pappersskrynlor.

Hilma af Klint, 1910. Foto: Courtesy of Stiftelsen Hilma af Klint

Det är mäktigt när konst blir fysisk. När upplevelsen liksom hoppar över hjärnan, träcklar sig förbi synnerven och bygger bo i ens innersta väsen. När mötet med alstret bränner sig fast någonstans dit ord inte når. Tystnaden där är öronbedövande. Det är du och verket.

Kanske liknar det kärlek vid första ögonkastet?

Det senare vet jag ingenting om. Men väl behovet av museal närvaro av vad som av många experter kallas för landets främsta konstnärskap och med en internationell efterfrågan som ingen annan.

Utanför institutionens väggar finns i princip inga spår av Hilma af Klint

För utanför institutionens väggar finns i princip inga spår av Hilma af Klint. Inget eget museum, ingen minnesplats eller staty. Inte vid hennes ateljé på Hamngatan eller den senare på Munsö, inte vid någon av hennes lägenheter, eller för den delen i Djursholm, där hon bodde vid tillfället för den olycka som 1944 tog hennes liv.

Men på senare år har det forskats grundligt - tolkats, tillskrivits och fråntagits - i både böcker och filmer.

Det verkar finnas något i vår samtid som kanske bäst kan beskrivas som magi (hype, menar vissa) kring Hilma af Klint i allmänhet och tempelseriens målningar i synnerhet.

Senast handlade det om digitala versioner, så kallade NFT:er, av Målningarna till templet som såldes på auktion. Möjligen var hypen störst innan försäljningen, men som så många gånger tidigare så mullras det samtidigt i familjeleden. En släkting, utan representation i stiftelsen, förklarade för Sveriges Radio att Hilma af Klint ansåg verken vara heliga och att den digitala försäljningen därför inte var i linje med konstnärens avsikt. Samtidigt som bokförlaget Stolpe har ett avtal med Hilma af Klint-stiftelsen om bland annat rätten att sälja digitala versioner av verken som NFT:er.

Lena Ohlin och dottern Tora Hallström är aktuella som Hilma af Klint i Lasse Hallströms nya film Bortom det osynliga. Foto: Stina Stjernkvist

Ett möte med Hilma af Klints bildvärld gör ofta stort intryck på människor - oavsett i vilken form det sker. Lena Olin, som tillsammans med dottern Tora Hallström gestaltar Hilma af Klint i maken Lasse Hallströms aktuella film, berättar om sitt första möte med Hilmas verk med tårar i ögonen. Briony Fer, professor i konsthistoria vid University of College London, utbrister: Hennes verk är 'mindblowing'. Hon är mycket större än Abba. Moderna museets före detta chef Daniel Birnbaum anser att hon är större än Anders Zorn, Carl Larsson och Carl Milles. Och forskaren Julia

Voss - som lärde sig svenska bara för att kunna läsa af Klints efterlämnade anteckningsböcker - säger att hon aldrig slutar fascineras över komplexiteten.

I sin af Klint-biografi slår Voss dessutom en gång för alla fast det som gjort att konsthistorien har fått skrivas om: Flera år innan konstnärer som Vasilij Kandinskij eller Kasimir Malevitj menade att abstraktionen var deras uppfinning hade hon börjat arbeta nonfigurativt. Personen Hilma af Klint är svårt att få fatt i - trots att hon lämnade efter sig ett drygt hundratal anteckningsböcker.

- Någon gång under 1920-talet förstörde hon dokument som hon inte ville att eftervärlden skulle ta del av. Kanske bränner hon upp dem? Det vi vet är att förstörelsen sker, för det har hon själv fört protokoll över, förklarar Julia Voss.

Att så lite är känt om henne som person och att betydelsen av hennes motivvärld ännu inte är avkodad, är en del av mystiken kring konstnären. Det och hur stark hennes koppling var till antroposofin, är fortsatt något det forskas kring och som också ligger till grund för den osämja som med jämna mellanrum gör sig synlig.

Så trots alla framgångar så har magin inte alltid varit av godo, varken under hennes eget liv eller kring den omtvistade kvarlåtenskapen.

Hilma af Klint på Konstakademien, 1885. Foto: Courtesy of Stiftelsen Hilma af Klint

Hilma af Klint föddes på Karlbergs slott 1862, som det fjärde barnet av fem syskon och var dotter till en kommandör. Hon växte upp i Stockholm och studerade vid Konstakademien i en tid när kvinnor sällan var välkomna. Tidigt blev hon intresserad av spiritismen och senare även av Rosenkreutzfilosofin, teosofin och antroposofin. Hon anslöt sig senare till det Antroposofiska sällskapet och reste vid ett flertal tillfällen till Dornach i Schweiz, för att bland annat träffa antroposofins grundare Rudolf Steiner.

Tillsammans med Anna Cassel, som hon hade en kärleksrelation med, och fyra andra väninnor bildade hon gruppen De Fem. I hemlighet utforskade de den andliga världen med hjälp av meditation och seanser med övernaturliga kontakter.

1907 fick af Klint ett meddelande från andevärlden som förklarade att hon skulle vara gruppens ledare, något som inte uppskattades av de andra. Hon hade redan påbörjat sitt skissarbete och i november skred hon till verket (tillsammans med Anna Cassel och Cornelia Cederberg och Gusten Andersson) med Målningarna till templet, det som skulle bli konstnärens mest betydelsefulla arbete.

Hösten 2018 började Hilma af Klints tempelmålningar visas stort på Guggenheim i New York. Foto: Solomon R. Guggenheim Foundation, New York. Besökare på Guggenheim betraktar Svanen 1. Foto: Erica Treijs Utställningen blev den mest besökta i Guggenheims historia. Foto: David Grossman / Alamy

Det internationella genombrottet kom 1986, över 40 år efter hennes död, på Los Angeles County Museum of Art. Hilma af Klint lyckades tränga sig in före en annars manlig kanon av modernistiska pionjärer. Kandinsky, Malevitj och Mondrian, alla hade de precis som Hilma af Klint utforskat andliga dimensioner. Men där de lämnade verkligheten för abstraktionen gick Hilma av Klint ett steg längre och fungerade själv som medium för en högre makt.

Tre år efter utställningen i Los Angeles visade Moderna museet hennes verk i dialog med Wassily Kandinsky och kring millennieskiftet visade Liljevalchs Målningarna till templet i full skala. 2013 slog Moderna museet på stort och succén i de bredare lagren var ett faktum.

Liksom kampen om vem eller vilka som skulle ha tolkningsföreträde.

Ändå fanns ett prydligt testamente och i en anteckningsbok förklarar hon att särskilda tecken anger att vissa av hennes böcker får öppnas först

tjugo år efter hennes död. Detta har tolkats som att hon inte ville att bilderna som finns i böckerna får visas.

Hilma af Klint hade dock utsett sin brorson Erik af Klint till huvudarvinge och sett till att placera sina verk i tidskapslar i form av stora träkistor på Eriks vind. Han i sin tur skapade en stiftelse i början av 1970-talet, som ska bestå av en ordförande (från släkten af Klint) och representanter från Antroposofiska sällskapet

Vid första anblicken låter detta bombsäkert, liksom att skrifter och tempelmålningar inte får avyttras. Annars var det fritt fram.

Men trots det uppstod en högljudd konflikt mellan delar av familjen och den antroposofiska rörelsen som bland annat ville bygga ett kulturhus tillägnat Hilma af Klint i på åkern i Järna. Ett tempel ritat av de norska stjärnarkitekterna på Snöhetta.

- Det är ju ingen hemlighet att jag representerat falangen som ville bygga i Järna, säger Anders Kumlander.

Är det numera helt uteslutet?

- Det får framtiden utvisa.

Han berättar dock om överenskommelsen med Moderna museet, som gör att museet kan visa verk och samtidigt hjälpa till med bland annat konservering, och menar att det är det bästa som kan ske i nuläget. Och att stiftelsen gör ett gott arbete med att tillgängliggöra konstsamlingen.

- Men jag minns när verken förvarades i Järna och hur de kördes hit i en öppen bil för att sedan rullas upp och visas här i Bruno Liljefors gamla ateljé, säger Anders Kumlander och pekar mot den ståtliga villans ateljéplan.

Han ler åt minnet och promenerar tillbaka till den så typiskt antroposofiskt utformade huvudbyggnaden, med rundade oregelbundna former och bjärta färger.

Jag ringer upp Ulrika af Klint, ordförande i stiftelsen för att tala om framtiden. Hon är först tillmötesgående, men vill sedan inte medverka alls i artikeln utan hänvisar i stället till ytterligare en annan familjemedlem, som inte heller den har någon officiell roll i stiftelsen.

Vad som sker bakom kulisserna kan vi bara spekulera kring. Men det blir allt tydligare att motsättningarna i familjen kvarstår, trots att de ekonomiska förutsättningarna i stiftelsen har ändrats i takt med att Hilma af Klints stjärna lyser allt starkare.

De har ett väldigt självförvällat dåligt kassaflöde trots att de äger verk konservativt värderat till 10 miljarder, säger en källa.

Dessutom skulle stiftelsen teoretiskt kunna sälja vissa Hilma-målningar. Enkla landskapsmotiv har också gått för tio gånger utrop på auktionsfirmorna. Enligt Daniel Birnbaum, är adjungerad ledamot i styrelsen, har dock stiftelsen inga planer på att i detta nu sälja målningar, även om stadgarna tillåter det så länge det inte handlar om de 193 målningarna i tempelserien. Men stiftelsen har tidigare sålt ett litet antal för att fylla på kassan, vilket var helt legitimt, förklarar han.

- Samtidigt inbringar utställningarna på de stora internationella museerna, som den kommande på Tate modern, mellan 50- till 100 000 dollar, säger Daniel Birnbaum.

Dessutom bidrar Ax:son Johnsonstiftelsen med cirka 1,5 miljoner kronor per år i stöd till stiftelsen och de har pumpat in 30-40 miljoner kronor genom åren för att främja vetenskaplig forskning och spridning av kunskap om Hilma af Klints verk i Sverige och världen, senast en fullödlig verksbeskrivning, en så kallad catalogue raisonné.

Men frågan om templet återstår.

Det som i hennes anteckningar uppenbarar sig ett spiralförm, snäcklikt hus i flera våningar som ringlar

sig upp mot toppens observatorium. Långt ifrån Snöhettas skisser i Järna, men på många sätt likt Guggenheimmuseet, Frank Lloyd Wrights berömda byggnad som 2019 fylldes till brädden med Hilma af Klints verk.

Det var också dit skådespelaren Lena Olin gick tillsammans med sin make regissören Lasse Hallström och 600 000 andra besökare för att se den hyllade Hilma af Klint-utställningen.

Där visades också Halina Dryschkas film Beyond the visible.

- Vi satt där i museets källare och skramlade tillsammans med 20 konstmänniskor i den fantastiska byggnad som liknade den som Hilma af Klint visualiserat. Det var otroligt starkt, säger Lena Olin när vi träffas i ett förmak på Hotell Diplomat.

Hilma sökte upp oss och Lasse blev som besatt.

Hon pratar intensivt om besökare som grät, om händelser som sedan skedde slag i slag och som alla pekade i samma riktning. Att det fanns en historia som var tvungen att berättas i storfilmsformat och att Hilma af Klint talade direkt till dem.

- Hilma sökte upp oss och Lasse blev som besatt. Han satt vid brasan och bara skrev och skrev. Nu har vi umgåtts med Hilma i fyra år, säger hon.

Lena Olin spelar den äldre Hilma af Klint och dottern Tora Hallström kliver direkt in på den internationella filmscenen med huvudrollen som Hilma den yngre.

Medan mamma Lena är van vid kameror och intervjuer, så är det mesta nytt för Tora.

- Om man inte räknar med att hon varit med mig på inspelningar och suttit i pappas knä när han regisserat sedan hon föddes. Tora är som ett cirkusbarn, säger Lena Olin.

Med filmen om Hilma af Klint debuterar Tora

Hallström på den internationella filmscenen. Foto: Stina Stjernkvist

De skrattar båda, samtidigt som Tora väljer färg på nagellacket. En inhyrd lackerare tar plats vid bordet. Det blir något svalt beigerosa.

Tycker ni om den Hilma af Klint ni mött?

Tora Hallström tvekar först men berättar att hon såg Hilma af Klints ande slinka in i pappas trailer under inspelningen och att hon verkade väldigt intresserad av att prata, men väljer sedan i stället att knyta samtalet till karaktären i filmmanuset.

- Jag tycker mycket om Hilma, men så brukar jag gilla vågade människor.

Mamma Lena fyller i:

- Tänk att få höra att du kan ju måla fint, men hon målade ju det hon såg. Att se utan att bli förstådd måste vara hemskt, säger Lena Olin och torkar tårarna.

- Usch, jag är så lätttrörd. Och lägg till Hilmas relation till Rudolf Steiner. Det var som Mozart och Salieri, säger hon.

Vem som var mästaren och vem som var geniet framgår inte. Men medan Norge har sitt Munch-museum, så finns inget liknande för Hilma af Klint, påminner Daniel Birnbaum.

Virtual reality-templet.

Inte i form av ett hus av trä och betong, men kanske får hon sitt tempel ändå, om än i en annan form, en annan dimension.

Tekniken är klumpig och det tar en lång stund innan det spiralformade virtual reality-templet visar sig. Men så plötsligt dansar 193 av Hilma af Klints viktigaste verk fram för att försvinna lika fort, formatet transcenderar helt enkelt både tid och rum. Det är lika fascinerande som omtumlande. Men också här går

åsikterna isär.

Bakom alltsammans står en lång rad kännare och mecenater, som alla vill sprida Hilma af Klint till fler.

De benämner verket som upplevelsen. Det är vackert så.

Hilma on tour

Biografi över Hilma af Klint

Image-text:

Järna, utanför Södertälje. Här har antroposoferna sin hemvist. Foto: Staffan Löwstedt

Om antroposoferna hade fått sin vilja igenom skulle Hilma af Klints tempel placeras här, på ett gärde i Järna. Foto: Staffan Löwstedt

Anders Kumlander var tidigare generalsekreterare för Antroposofiska sällskapet och kämpade för att få Hilma af Klints målningar till Järna. Foto: Staffan Löwstedt

De tio altartavlorna ställs återigen ut på Moderna museet hösten 2022. Foto: Staffan Löwstedt

Hilma af Klint, 1910. Foto: Courtesy of Stiftelsen Hilma af Klint

Lena Ohlin och dottern Tora Hallström är aktuella som Hilma af Klint i Lasse Hallströms nya film Bortom det osynliga. Foto: Stina Stjernkvist

Hilma af Klint på Konstakademien, 1885. Foto: Courtesy of Stiftelsen Hilma af Klint

Hösten 2018 började Hilma af Klints tempelmålningar visas stort på Guggenheim i New York. Foto: Solomon R. Guggenheim Foundation, New York.

Besökare på Guggenheim betraktar Svanen 1. Foto: Erica Treijs

Utställningen blev den mest besökta i Guggenheims historia. Foto: David Grossman / Alamy

Templet i Järna skulle ritas av de norska stjärnarkitekterna på Snöhetta. Foto: Staffan Löwstedt

Lena Olin och Tora Hallström. Foto: Stina Stjernkvist

Med filmen om Hilma af Klint debuterar Tora Hallström på den internationella filmscenen. Foto: Stina Stjernkvist

Virtual reality-templet.

Extra-info:

Utställningen Hilma af Klint - de tio största, visas på Moderna museet i Stockholm till och med 8 januari 2023.

Matilda Olof-Ors har kurerat utställningen och hon säger att det fortsatt finns ett enormt intresse för Hilma af Klints konstnärskap.

- Vi lever i en tid där människor, liksom vid förra sekelskiftet, letar efter andra värden, andra dimensioner. Parallellt med den materialistiska världen finns ett växande intresse för andlighet i olika former, säger hon för att sedan skjuta in:

- Fascinationen över hennes liv och gärning kan säkert också bidra till det stora intresset, säger Matilda Olof-Ors.

visar under nästa år (20 april - 3 september) utställningen Hilma af Klint & Piet Mondrian.

och visar utvalda verk av af Klint.

En officiell verksförteckning - en catalogue raisonné finns nu tillgänglig på bokförlaget Stolpe. Förlaget gjorde i samband med utgåvan en efterlysning av Hilma af Klints. Målningen är senast sedd 1969 när den användes som forskningsföremål på teologiska

institutionen vid Uppsala universitet. Tyvärr verkar efterlysningen inte gett önskat resultat utan verket är spårlöst försvunnet

har skapat en digital fortsättning av Hilma af Klints viktigaste verk (i VR- och AR-format).

Bokförlaget Stolpe har ett avtal med Hilma af Klint-stiftelsen om att sälja digitala versioner av verken som NFT:er. Syftet med skapandet är att säkra målningarna digitalt inför framtiden vad gäller färgåtergivning, format och kända namn på målningarna, enligt förlaget.

Hela syftet med vårt projekt är att skapa förstklassiga versioner av af Klints verk i samtliga medier, såväl tryckta som digitala. Hilma af Klint stiftelsen har stött detta från första stund, skriver förläggaren Marika Stolpe, i ett uttalande.

Den första serien tillfaller Stiftelsen Hilma af Klints verk i form av en donation från Bokförlaget Stolpe. Serie nummer två har auktioneras ut.

1862 Hilma af Klint föds på Karlbergs slott i Stockholm.

1880 Studerar vid Tekniska skolan (nuvarande Konstfack) och tar lektioner i porträttmåleri.

1882-1887 Studerar vid Konstakademin.

1896 Bildar gruppen De fem, som har regelbundna andliga sammankomster. Kvinnorna upplever sig få kontakt med så kallade höga mästare och skriver ned sina upplevelser i anteckningsböcker.

1906 Påbörjar arbetet med Målningarna till templet.

1915 Målningarna till templet avslutas.

1920 Blir medlem i det Antroposofiska sällskapet. Reser till Dornach i Schweiz, där hon träffar antroposofins grundare Rudolf Steiner (1861-1925).

1944 Skriver ett sista inlägg i anteckningsböckerna den 9 oktober, som avslutas med: Du har mysterietjänst framför dig och skall nog snart inse vad som fordras av dig.

Hilma af Klint avlider efter en olyckshändelse. Samma år avlider också Kandinsky, Munch och Mondrian.

Den konstnärliga kvarlåtenskapen, över 1 000 verk och 125 anteckningsböcker testamenteras till brorsonen, Erik af Klint.

Källa: Moderna museet, Stiftelsen Hilma af Klints verk.

Optional[© Svenska Dagbladet Premium]

Alla artiklar är skyddade av upphovsrättslagen. Artiklar får ej distribueras utanför den egna organisationen utan godkännande från Retriever eller den enskilde utgivaren.

Klicka här för att läsa webartikeln.

Ny konflikt blossar upp i mäktiga konststiftelsen

di.se Plus. 2023-05-31

Karin Grundberg Wolodarski

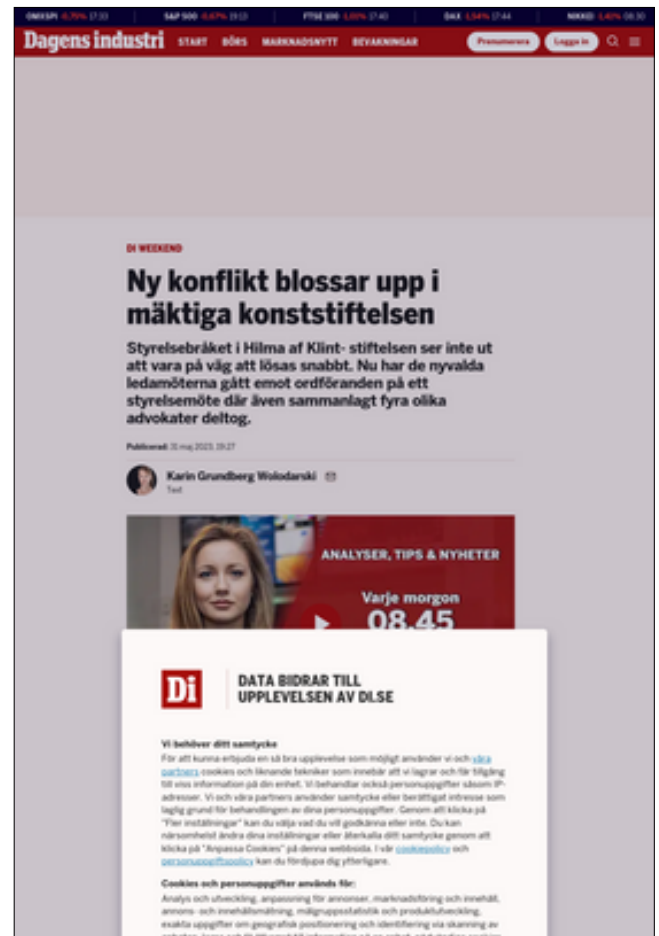
Styrelsebråket i Hilma af Klint- stiftelsen ser inte ut att vara på väg att lösas snabbt. Nu har de nyvalda ledamöterna gått emot ordföranden på ett styrelsemöte där även sammanlagt fyra olika advokater deltog.

Di har i en rad artiklar granskat konflikten i stiftelsen Hilma af Klints verk, som förvaltar konstnärens efterlämnade verk, vars värde uppskattas till flera miljarder. Tre antroposofer har nu ersatt de tre ledamöter som hoppade av efter oenigheter (se faktaruta). De ledamöter som avgick var den tidigare vd:n för Nordstjernan Tomas Billing, Kurt Almqvist, vd för Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse och Kjell A. Nordström, doktor i ekonomi.

Antroposofernas inval i styrelsen var inte självklart. Ulrika af Klint, som fram till nyligen var ordförande i stiftelsen, motsatte sig de tre namnen som hade förts fram av de tre avgående ledamöterna och fick först rätt i länsstyrelsen. Runt påsk beslutade sedan länsstyrelsen i Stockholm att faktiskt registrera de tre antroposoferna, Katarina Kaila de Voto, Anders Kumlander och hans svärson Juhani Selvani. Det är ett beslut som nu överklagats av företrädare för familjen af Klint till nästa instans.

Anledningen bakom länsstyrelsens beslut var att styrelsen efter avhoppen endast hade två ledamöter kvar: Den avgående ordförande Ulrika af Klint själv samt antroposofen och konstnären Ulf Wagner. De två kunde inte komma överens. Enligt stadgarna är det Antroposofiska sällskapet som ska utse ledamöter om styrelsen inte kan komma överens. Sällskapet inkom då, genom Ulf Wagner, med samma förslag på namn som de tre avgående ledamöterna, alltså den nyss nämnda trion.

I förra veckan hade styrelsen sitt första sammanträde med Erik af Klint som ordförande. På mötet deltog även flera advokater på grund av de stora interna oenigheterna. Erik af Klint hade sin juridiske

representant och antroposoferna hade tagit hjälp av två advokater från advokatbyrå Gernandt & Danielsson, som även har bistått den avgående trion ledamöter Billing, Almqvist och Nordström. Ytterligare en advokat från Nord advokater var protokollförare.

Dagordningen under mötet var lång med ett 30-tal punkter, där många av ärendena handlade om att återställa sådant som den tidigare styrelsen inte varit överens om. Bland annat reverserades beskedet att varsla vd:n för Klint-stiftelsen. På dagordningen fanns även punkten att ge de tre nya ledamöterna attest rätt och att bekräfta avtalen mellan Klint-stiftelsen och Bokförlaget Stolpe, vilket är en av de mer känsliga frågorna.

De röstade i princip igenom alltihopa, förutom frågan om avtalen mellan stiftelsen och Stolpe bokförlag. Vi var under mötet ganska seriösa med konsekvenserna

av det, säger Erik af Klint.

De här avtalen är enligt oss trolöshet mot huvudman, fortsätter han.

Erik af Klint vann även gehör på ytterligare en punkt. En vecka efter styrelsemötet meddelade revisorn tillika partnern från PWC att han inte längre kunde sitta kvar eftersom han inte hade hela styrelsens förtroende. Erik af Klint ansåg till skillnad från antroposoferna i styrelsen att revisorn satt på dubbla stolar genom att vara revisor såväl för stiftelsen som för Bokförlaget Stolpe.

Den nya ledamoten Anders Kumlander, som är ordförande i den antroposofiska Vidarstiftelsen, är mer fåordig om mötet. Vidarstiftelsens aktieportfölj i börsnoterade bolag är värderad till cirka 400 miljoner kronor enligt aktietjänsten Holdings och Anders Kumlander är en mäktig person bland svenska antroposofer. Han har tidigare varit generalsekreterare för Antroposofiska sällskapet i Sverige och han sitter i dag bland annat i styrelsen för kulturhuset i Ytterjärna.

Det är internt vad som förekommer i ett styrelsemöte, säger Anders Kumlander.

Anders Kumlander satt även för cirka tio år sedan i stiftelsens styrelse. Han avgick då efter en konflikt med den dåvarande ordföranden Johan af Klint kring uppbyggnaden av en konsthall med konstnärens verk i Ytterjärna.

Hur kommer det sig att du vill sitta i den här styrelsen igen med tanke på det stora bråk som uppstod när du senast satt i styrelsen?

Jag tycker inte om konflikter. Jag tycker att det är tråkigt, säger Anders Kumlander.

Jag anser att det är ett missförstånd som lett till de aktuella konflikterna, fortsätter han.

Vilket missförstånd tänker du på?

Vissa medlemmar i familjen af Klint ser den här stiftelsen som en familjestiftelse vilket inte är korrekt. Den har inte som ändamål att befrämja en släkt eller familj, fortsätter han.

Har du fortfarande planer på en konsthall med verk av Hilma af Klint i Ytterjärna?

Jag ser det som en framtida möjlighet, säger han.

Bråket inom af Klint-stiftelsen

För nästan två månader sedan berättade Di att tre ledamöter lämnat styrelsen i stiftelsen i Hilma af Klints verk. De som avgick ur styrelsen var den tidigare vd:n för Nordstjernen Tomas Billing, som i dag driver investeringsbolaget Röko, Kurt Almqvist, vd för Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse för allmännyttiga ändamål och Kjell A. Nordström, doktor i ekonomi och författare och ledamot i Johnsonstiftelsen.

Konflikten i styrelsen nådde sin klimax i samband med utgivningen av digitala NFT-konstverk som gjordes över af Klintsviten Målningar till templet från 1906-1915. Ulrika af Klint, som var ordförande för stiftelsen, ansåg inte att utgivningen var förankrad i styrelsen. Kurt Almqvist hävdar samtidigt motsatsen.

Bokförlaget Stolpe, som ingår i Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse för allmännyttiga ändamål, har varit initiativtagare till NFT:erna. Erik af Klint, som är släktens huvudman och ny ordförande i stiftelsen, har polisanmälade avgående tidigare ledamöter i stiftelsen och även den tidigare ledamoten Daniel Birnbaum och konstnären Ulf Wagner, som sitter i styrelsen än i dag. Tomas Billing säger samtidigt att det inte finns någon grund för polisanmälan. Och Kurt Almqvist beskriver polisanmälan som en avledningsmanöver. Parallellt med detta finns alltså även en konflikt kring vem som ska sitta i styrelsen efter de tre avhoppen och därmed kontrollen över stiftelsen.

Image-text:

Under Erik af Klint första sammanträde som styrelseordförande i stiftelsen Hilma af Klints verk trappades konflikten i styrelsen upp. Flera ledamöter valde att gå emot ordföranden. Foto:PONTUS LUNDAHL / TT

Optional[©Bonnier

Alla artiklar är skyddade enligt upphovsrättslagen. Om inte annat följer av gällande avtalslicens får artiklar inte vidare distribueras, kopieras, överföras till något annat medium eller översättas utan särskilt medgivande från rättighetsägaren.]

Klicka här för att läsa webartikeln.